

V Bruseli 18. 2. 2016
COM(2016) 73 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**Výročná správa o vykonávaní časti IV dohody, ktorou sa zakladá pridruženie medzi
Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Strednou Amerikou na
strane druhej**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Výročná správa o vykonávaní časti IV dohody, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Strednou Amerikou na strane druhej

1. Úvod

V roku 2015 vstúpila časť IV dohody o pridružení medzi EÚ a Strednou Amerikou, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Strednou Amerikou na strane druhej (ďalej len „dohoda“) a ktorá sa týka obchodu, do svojho druhého roku vykonávania¹. V súlade s článkom 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 20/2013 z 15. januára 2013, ktorým sa vykonáva bilaterálna ochranná doložka a stabilizačný mechanizmus v súvislosti s banánmi stanovené v Dohode, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Strednou Amerikou na strane druhej² (ďalej len „nariadenie“), by Komisia mala predkladať Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu. Táto správa je odpoveďou na túto požiadavku a má takúto štruktúru:

- súhrnné štatistické údaje a celkové hodnotenie obchodných tokov (oddiel 2 tejto správy),
- informácie o činnostiach rôznych orgánov zodpovedných za monitorovanie vykonávania dohody (oddiel 3) vrátane informácií o plnení povinností podľa hlavy o obchode a trvalo udržateľnom rozvoji (oddiel 4),
- informácie o monitorovacích činnostiach uvedených v nariadení (oddiel 5).

2. CELKOVÉ HODNOTENIE: VÝVOJ OBCHODU

2.1. Metodika

Ako je uvedené v predchádzajúcej správe o vykonávaní dohody³, štatistické údaje Eurostatu a Strednej Ameriky vykazujú významné rozdiely. Štatistické údaje EÚ zvyčajne podstatne prevyšujú panamské štatistické údaje, pokiaľ ide o vývoz EÚ do Panamy, ale zostávajú významne pod štatistickými údajmi Kostariky, pokiaľ ide o dovoz EÚ z Kostariky, zatiaľ čo rozdiely v ostatných krajinách tohto regiónu sú primerané. Tieto rozdiely boli prediskutované v rámci podvýboru pre prístup na trh zriadeného dohodou. Zdá sa, že vzhľadom na význam zóny voľného obchodu Panamy, ktorá je jednou z najväčších na svete, značná časť obchodných tokov vykázaných ako vyvezených do Panamy v konečnom dôsledku nevstupuje na panamský trh, ale je opätovne vyvázaná do iných krajín Latinskej Ameriky.

Za týchto okolností bolo so Strednou Amerikou dohodnuté, že sa obchodné údaje budú vymieňať na ročnom základe a že bude vykonaná spoločná analýza na základe príslušných štatistických údajov o dovoze, ktoré sa zvyčajne považujú za spoľahlivejšie ako štatistické údaje o vývoze.

¹ Ú. v. EÚ L 346, 15.12.2012, s. 3.

² Ú. v. EÚ L 17, 19.1.2013, s. 13.

³ COM (2015) 131.

V nasledujúcej analýze sú obchodné toky opísané podľa postupu dohodnutého so Strednou Amerikou: dovoz EÚ je odhadnutý na základe údajov Eurostatu extrahovaných v máji 2015, zatiaľ čo vývoz EÚ do Strednej Ameriky je založený na štatistických údajoch Strednej Ameriky dostupných v ten istý deň. So zreteľom na skutočnosť, že tieto údaje sú vyjadrené v amerických dolároch, boli tieto štatistiky prepočítané na eurá s použitím ročného výmenného kurzu, ktorý používa Eurostat⁴.

Treba pripomenúť, že pozorované zmeny v obchodných tokoch nemožno pripisovať výlučne vykonávaniu dohody, lebo tieto údaje ovplyvňujú aj mnohé iné faktory.

2.2. Vývoj celkových obchodných tokov so Strednou Amerikou (tovar)

Podľa štatistických údajov, ktoré uverejnil sekretariát pre hospodársku integráciu Strednej Ameriky (SIECA), obchodné toky medzi krajinami Strednej Ameriky a zvyšku sveta vzrástli v období rokov 2013 až 2014 o 1,4 %. Naopak, v rovnakom období sa podľa Eurostatu globálne obchodné toky EÚ znížili medzi rokmi 2013 a 2014 o 2,3 %. Napriek tomuto celkovému poklesu obchodných tokov, a hoci nie je z toho možné vyvodit' žiadne konečné závery, došlo k pozitívnemu vývoju v obchodných tokoch v niektorých krajinách a pri určitých tovaroch.

Obchodný tok medzi EÚ a Strednou Amerikou sa zvýšil o 1,2 % na 10,5 miliardy EUR. Obchodná bilancia EÚ so Strednou Amerikou predstavuje deficit, ktorý sa znížil, ale v roku 2014 predstavoval stále 1,7 miliardy EUR (rok predtým dosahoval deficit výšku 2,2 miliardy EUR).

Krajina	Vývoz		Dovoz		Celkový tok	
Kostarika	1 065	6,7 %	3 771	-5,8 %	4 836	-3,3 %
Guatemala	976	6,8 %	674	10,5 %	1 650	8,3 %
Honduras	470	35,0 %	834	14,8 %	1 305	21,3 %
Nikaragua	246	3,5 %	284	1,6 %	530	2,5 %
Panama	1 180	8,3 %	380	-15,5 %	1 561	1,3 %
Salvádor	465	-10,3 %	167	-20,9 %	632	-13,4 %
SPOLU	4 402	7,2 %	6 110	-2,7 %	10 513	1,2 %

*Obchodný tok medzi EÚ a Strednou Amerikou a jeho medziročný vývoj
(v mil. EUR – rok 2014)*

Vývoz EÚ do Strednej Ameriky sa zvýšil o 7,2 %, zatiaľ čo dovoz EÚ zo strednej Ameriky klesol o 2,7 %. Tento nepriaznivý vývoj súvisí s dvoma hlavnými problémami, ktorým Stredná Amerika čelí:

1. Výrazný pokles dovozu kávy je dôsledkom vážneho sucha a epidémie kávovej hrdze („roya“ v španielčine). Tento pokles ovplyvnil krajiny Strednej Ameriky už v roku 2014. Dovoz stredoamerickej kávy (HS 0901) do EÚ sa znížil z 1,1 miliardy EUR v roku 2012 na 0,7 miliardy EUR v roku 2014. Tento vplyv sa prejavil už v roku 2014 v celom regióne.

⁴ Priemerné výmenné kurzy EUR/USD boli 1,2848 v roku 2012, 1,3281 v roku 2013 a 1,3285 v roku 2014.

V roku 2014 bol Salvádor krajinou Strednej Ameriky, ktorej vývoz kávy do EÚ klesol v porovnaní s rokom 2013 najviac. Dovozy kávy z tejto krajiny, ktorá je druhým najdôležitejším dovázaným výrobkom, klesol ešte o 61 % na 27 miliónov EUR.

Komisia prijala 27. mája 2015 program spolupráce na pomoc Strednej Amerike v boji proti kávovej hrdzi v hodnote 15 miliónov EUR (choroba listov spôsobená hubou). Cieľom programu je zvýšiť schopnosť regiónu vypracúvať a vykonávať politiky, programy a opatrenia na pomoc najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva žijúcim v oblastiach výroby kávy v Strednej Amerike a Dominikánskej republike.

2. Presun hlavného kostarického vývozcu komponentov IT do juhovýchodnej Ázie. Táto položka (HS 8473) predstavovala 61 % kostarického vývozu do EÚ v roku 2012. Účinok toho začal byť citelný v roku 2014, ale vzhľadom na postupný presun tejto činnosti ďalej ovplyvnil kostarické vývozy v roku 2014. V období rokov 2012 a 2013 sa táto položka znížila z 2,6 miliardy EUR na 1,8 miliardy EUR, čo predstavuje zníženie dovozu EÚ z Kostariky o 19 % alebo dovozu EÚ zo Strednej Ameriky ako regiónu o 12 %.

Hoci sú tieto problémy v absolútnom vyjadrení významné, sú sústredené na dva výrobky, keďže ostatné dovozy EÚ zo strednej Ameriky sú mimoriadne dynamické: v roku 2014 sa zvýšili o 11,1 %.

	2012	2013	2014	%
HS 0901 a 8473	3 792 829	3 019 885	2 471 355	- 18,2 %
Zvyšok	2 999 379	3 262 174	3 638 965	11,1 %
Spolu	6 792 208	6 282 059	6 110 320	- 2,7 %

Analýza dovozu EÚ zo Strednej Ameriky a jeho medziročný vývoj (v eurách)

Táto situácia poukazuje na vysokú závislosť vývozu zo Strednej Ameriky do EÚ na niekoľkých výrobkoch napriek skutočnosti, že počet výrobkov vyvezených do EÚ sa v roku 2014 zvýšil o 3 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom, ide o približne 2 657 colných položiek. Päť najdôležitejších dovázaných výrobkov však stále predstavuje 61 % celkového dovozu EÚ zo Strednej Ameriky. Tieto výrobky v poradí významnosti sú: elektronické zostavy do počítačov, káva, banány, ananás a surový palmový olej.

Hlavným miestom určenia **vývozu EÚ do Strednej Ameriky** zostáva Panama (26 %), po ktorej nasledujú Guatemala a Kostarika (24 % a 22 % v príslušnom poradí). Hlavnými vývoznými artiklami v roku 2014 boli stroje a mechanické zariadenia (27 % vývozu EÚ), po ktorých nasledovali elektrické spotrebiče a farmaceutické výrobky (obidva 12,5 %), motorové vozidlá a výrobky z ocele (obidva 10 %).

Značné pozitívne odchýlky boli zaznamenané pri výrobkoch, ako sú:

- **Ryby a kôrovce** (HS 3) – dovoz zo Strednej Ameriky sa zvýšil o 28 % na 250 miliónov EUR, a najmä pokiaľ ide o **mrazené krevety**, ich dovoz stúpol o 36 % (zo 124 miliónov EUR na 169 miliónov EUR),
- **Ovocie a orechy** (HS 8) – dovoz sa zvýšil o 16 % na 1,4 miliardy EUR, a najmä pokiaľ ide o **ananás**, jeho dovoz sa zvýšil o 18 % (zo 456 miliónov EUR na 537 miliónov EUR),
- **Rum vo fľaši** – dovoz sa zvýšil o 110 % (z 8,5 milióna EUR na 18 miliónov EUR).

Treba poukázať na špecifický pozitívny vývoj obchodného toku medzi EÚ a Hondurasom, ktorý sa v roku 2014 zvýšil o 21 %, čo je najvyšší nárast v regióne. Táto dynamika je poznačená silným zvýšením hlavných vývozov EÚ (+ 35 %), ako aj dovozov EÚ (+ 14,5 %). Zvýšenie vývozu EÚ do Hondurasu bolo mimoriadne výrazné v prípade týchto položiek: + 34 % stroje, prístroje a mechanické zariadenia (HS 84) na 207 miliónov EUR, + 65 % elektrické stroje (HS 85) na 93 miliónov EUR, + 54 % predmety zo železa (HS 73) a + 42 % farmaceutické výrobky (HS 30). Zvýšenie vývozu z Hondurasu bolo takisto významné, najmä pokiaľ ide o tieto položky: + 64 % rastlinný olej (HS 15) na 113 miliónov EUR, + 26 % ryby a kôrovce (HS 03) na 50 miliónov EUR, + 168 % cukry (HS 17) na 15 miliónov EUR, + 22 % odevné doplnky (HS 61) na 49 miliónov EUR a + 71 % rudy a popoly (HS 26) na 22 miliónov EUR.

2.3. Využívanie colných preferencií v rámci dohody

Využívanie colných preferencií udelených na základe dohody možno odhadnúť posúdením podielu obchodných tokov, ktoré sa vykonávajú v rámci dohody. Na tento podiel sú potrebné podrobné údaje o colnom vybavení. Stredná Amerika informovala EÚ, že databázy spravované ich príslušnými colnými orgánmi v Strednej Amerike nie sú prispôbené na pravidelnú výmenu podrobných štatistických údajov na analýzu colných preferencií okrem Kostariky, ktorá EÚ tieto údaje poskytla.

Na základe štatistických údajov Kostariky sa zdá, že 8,8 % celkového vývozu EÚ do Kostariky (v hodnote) sa uskutočňuje v rámci dohody. Táto nízka miera využívania je spôsobená dlhými časmi odstraňovania ciel v Kostarike a raným štádiom vykonávania, preto len obmedzená časť vývozu EÚ môže mať záujem o využívanie preferencií poskytnutých dohodou. Treba však poznamenať, že miera využívania vývozu EÚ zatriedeného do colných položiek, ktoré Kostarika plne liberalizovala, dosahuje 48,4 %, a tento podiel dosahuje dokonca 71 % vývozu EÚ zatriedeného do colných položiek, pre ktoré Kostarika udelila EÚ kvóty.

Pokiaľ ide o dovoz EÚ s pôvodom v Strednej Amerike, 41 % tohto toku (v hodnote) sa uskutočňuje v rámci dohody. Miera využívania dosiahla 78 % pre dovoz zatriedený do colných položiek, pre ktoré EÚ udelila Strednej Amerike kvóty. Tieto vyššie miery v porovnaní s mierami týkajúcimi sa vývozu EÚ sú spôsobené nesúladom harmonogramov: so zreteľom na rozdiely vývoja medzi EÚ a Strednou Amerikou poskytuje dohoda pomerne väčšie výhody pre dovoz EÚ než vývoz EÚ až do ukončenia harmonogramov liberalizácie (do 10 rokov vo všeobecnosti, ale až do 15 rokov pre malú časť výrobkov).

2.5. Využívanie colných kvót

V dohode sú stanovené viaceré colné kvóty, ktoré pozostávajú z poskytnutia preferenčného sadzobného zaobchádzania druhej strane až do výšky kvantitatívneho limitu kvóty. Nad touto hranicou sa na dovoz uplatňuje colná sadzba podľa doložky najvyšších výhod (DNV).

EÚ súhlasila s poskytnutím **ôsmich colných kvót v prospech Strednej Ameriky** na výroby, ktoré nemali pred vykonávaním dohody žiadny preferenčný prístup na trh EÚ. V roku 2014 sa colné kvóty využili len v prípade dvoch kategórií (trstinový cukor a rum).

Pôvod	Výrobky	Jednotka	Objem colných kvót	Dovoz do EÚ	Miera využitia
Stredná Amerika	Cesnak	tona	550	0	0 %
	Ryža		21 000	0	0 %
	Maniok		5 000	0	0 %
	Mäso z hovädzieho dobytka		9 975	0	0 %
	Hríby		275	0	0 %
	Kukurica cukrová		1 560	0	0 %
Stredná Amerika s výnimkou Panamy	Cukor	liter čistého alkoholu	154 500	141 047	91 %
	Rum v nádobe > 2 l		730 000	243 819	33 %
Panama	Rum v nádobe > 2 l	tona	105 000	0	0 %
	Cukor		12 360	8 548	69 %
Nikaragua	Mäso z hovädzieho dobytka	tona	525	0	0 %

Colné kvóty, ktoré EÚ udelila Strednej Amerike – využitie v roku 2014

Okrem kvót EÚ tiež Strednej Amerike udelila výnimku z pravidiel pôvodu v rámci osobitných kvót pre 118 colných položiek. V roku 2014, ktorý bol prvým úplným rokom uplatňovania, bolo využívanie týchto výnimiek takmer zanedbateľné a množstvá dovezené v rámci týchto kvót zostávajú veľmi obmedzené a týkajú sa len malej časti obchodných tokov, ktoré by mohli byť oprávnené na preferenčné zaobchádzanie.

Stredná Amerika udelila EÚ **colné kvóty na päť osobitných výrobkov**. Vývozcovia EÚ využili v roku 2014 príležitosti, ktoré tieto colné kvóty poskytli, okrem jednej na srvátku, hoci ešte stále existuje určitý priestor na rast, pretože miera využitia sa ešte môže zvýšiť, ako je uvedené v tejto tabuľke:

Výrobky	Kvóta (tona)	Ročné zvýšenie	Objem (tona)	Miera využitia
Sušená šunka	945	45	210	22 %
Sušené mlieko	1 995	95	545	27 %
Srvátka	110	10	0	0 %
Syr	3 150	150	874	28 %
Spracované bravčové mäso	945	45	47	5 %

Colné kvóty, ktoré Stredná Amerika udelila EÚ – využitie v roku 2014

2.6. Služby

Údaje o obchode so službami sú oneskorené a nie sú k dispozícii za rok 2014. Preto zatiaľ nie je možné vypracovať analýzu porovnateľnú s analýzou obchodu s tovarom na posúdenie vplyvu dohody.

Napriek tomu však v roku 2013 narástli toky služieb až na 5,9 miliardy EUR (+ 4,5 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom). V roku 2013 zostala Panama hlavným obchodným partnerom v oblasti služieb (50 %), po nej nasledujú Kostarika a Guatemala (obidve 18 %).

Krajina	Kreditný	Debetný
Kostarika	560,7	494,6
Salvádor	202,2	94,0
Guatemala	817,2	204,8
Honduras	151,7	186,4
Nikaragua	174,7	50,1
Panama	1 480,0	1 574,7
Spolu	3 386,5	2 604,6

Obchod so službami medzi Strednou Amerikou a EÚ v roku 2013

3. ČINNOSTI ORGÁNOV ZODPOVEDNÝCH ZA VYKONÁVANIE DOHODY

3.1. Podvýbor pre technické prekážky obchodu

Počas zasadnutia podvýboru, ktoré sa konalo 26. mája 2015, Stredná Amerika a EÚ preskúmali:

- právne predpisy EÚ týkajúce sa pesticídov, výživových doplnkov a posudzovania zhody,
- stredoamerické nariadenie o označovaní textílií,
- stredoamerické nariadenie o označovaní alkoholických nápojov,
- kostarické technické predpisy o požiarnej bezpečnosti a elektrických zariadeniach,

- záväzky, ktoré prijal región Strednej Ameriky na podporu svojej hospodárskej integrácie prijatím regionálnych technických predpisov.

Na dosiahnutie pokroku v týchto otázkach sa v nadväznosti na toto zasadnutie konali rôzne *ad hoc* videokonferencie.

Pokiaľ ide o záväzky prijaté v oblasti technických prekážok obchodu týkajúce sa regionálnej hospodárskej integrácie, Stredná Amerika oznámila, že napreduje, keďže nová právna úprava čoskoro nadobudne účinnosť, bude však potrebné vypracovať ďalšie administratívne postupy.

3.2. Rada pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj

V dňoch 27., 28. a 29. mája 2015 EÚ a Stredná Amerika usporiadali zasadnutia inštitúcií zodpovedných za monitorovanie vykonávania ustanovení dohody o obchode a trvalo udržateľnom rozvoji dohody (pozri oddiel 4).

3.3. Podvýbor pre duševné vlastníctvo

Dňa 26. mája 2015 sa konalo druhé zasadnutie Podvýboru pre práva duševného vlastníctva s cieľom preskúmať najmä:

- ochranu a presadzovanie práv duševného vlastníctva v Strednej Amerike a osobitne zemepisných označení, pre ktoré bola do konca roka 2014 udelená väčšina osvedčení o ochrane. Začiatkom roka 2015 stále prebiehalo niekoľko námietok a odvolaní,
- možné opatrenia na podporu prostredia umožňujúceho možný transfer technológií (najmä v súkromnom vlastníctve).

Pokiaľ ide o zemepisné označenia, strany prejavili ochotu diskutovať o bezproblémových postupoch v budúcnosti. Dohodlo sa, že sa vezmú ponaučenia zo zložitého procesu registrácie zemepisných označení v Strednej Amerike a začne sa všeobecné hodnotenie, pričom budú náležite dodržané príslušné právne predpisy.

Toto zasadnutie bolo pre EÚ tiež príležitosťou na povzbudenie Strednej Ameriky, aby vo svojom hodnotení priorit spolupráce zvažila ochranu práv duševného vlastníctva, pretože transfer technológií zo súkromného sektora bude závisieť aj od dobrej ochrany práv duševného vlastníctva v Strednej Amerike.

3.4. Podvýbor pre sanitárne a fytosanitárne otázky

Druhé zasadnutie tohto podvýboru, ktoré sa konalo 27. mája 2015, bolo zamerané na technické otázky týkajúce sa požiadaviek na dovoz, overovania, opatrení týkajúcich sa zdravia zvierat a rastlín. Stredná Amerika a EÚ diskutovali najmä o týchto otázkach:

- časový harmonogram a pracovné podmienky s cieľom zabezpečiť, aby príslušné orgány urýchlene a koordinovane spracúvali žiadosti o dovozné povolenie,
- dôležitosť dodržiavania noriem, usmernení a odporúčaní medzinárodných normalizačných organizácií,

- nedávne opatrenia EÚ na boj proti baktérii *Xylella Fastidiosa*,
- úroveň integrácie Strednej Ameriky v oblasti sanitárnych a fyto-sanitárnych otázok.

Pokiaľ ide o ustanovenia o regionálnej hospodárskej integrácii v oblasti sanitárnych a fyto-sanitárnych otázok, EÚ zdôraznila, že do 1. decembra 2015 je potrebné dokončiť práce na zabezpečenie voľného obehu tovaru EÚ v regióne uvedeného v prílohe XIX.

Tento podvýbor bol celkovo pozitívny a priniesol povzbudivý výsledok, ktorý potvrdzuje, že vďaka pokračujúcej práci na dohodnutých opatreniach sú strany na ceste k dosiahnutiu pozitívnych výsledkov v oblasti sanitárnych a fyto-sanitárnych otázok.

3.5. Podvýbor pre colné režimy, uľahčenie obchodu a pravidlá pôvodu

Stredná Amerika a EÚ 1. a 2. júna 2015 v tomto podvýbore diskutovali:

- o plnení záväzkov Strednej Ameriky, pokiaľ ide o jej regionálnu integráciu,
- s cieľom dohodnúť sa na dvoch vysvetľujúcich poznámkach v oblasti pravidiel pôvodu a na tom, ako riešiť praktické problémy, ktorým čelí EÚ a Stredná Amerika pri vykonávaní kapitoly o pravidlách pôvodu.

Stredná Amerika a EÚ dosiahli dohodu o vysvetľujúcich poznámkach o vyplňovaní osvedčenia o pohybe EUR.1, čo zabezpečí konzistentnosť a jasnosť pri praktickom uplatňovaní. Tieto vysvetľujúce poznámky sú zamerané aj na stanovenie úrovne tolerancie, pokiaľ ide o presné znenie a formát požadované pre osvedčenia EUR.1.

Strany dosiahli tiež pokrok, pokiaľ ide o prispôsobenie dohody na zmenu klasifikácie vyplývajúce z harmonizovaného systému 2012.

3.6. Podvýbor pre otázky prístupu na trh pre tovar

Počas druhého zasadnutia tohto podvýboru, ktoré sa konalo 29. mája 2015, Stredná Amerika a EÚ preskúmali záväzky prijaté počas predchádzajúceho zasadnutia a diskutovali o otázkach prístupu na nové trhy, najmä:

- o právnych predpisoch Kostariky o minimálnej vývoznej cene banánov,
- o záväzku Kostariky preskúmať svoj systém spotrebnej dane pre pivo,
- o poplatku, ktorý sa má zaplatiť Nikarague za snímanie tovaru v každom mieste kontroly hraníc,
- o preskúmaní ochranných opatrení a riadení kvót.

EÚ a Stredná Amerika sa takisto zhodli na tom, že prístup k spoľahlivým, aktualizovaným a podrobným štatistickým údajom je pre obchodnú politiku zásadný, a preto sa zaviazali k tomu, že si budú vymieňať štatistické údaje s cieľom monitorovať vývoj obchodu s tovarom a službami.

3.7. Výbor pre pridruženie

Dňa 3. júna 2015 sa uskutočnilo druhé zasadnutie Výboru pre pridruženie na účely preskúmania práce uskutočnenej v rôznych podvýboroch, ale rokovalo sa aj o ďalších otázkach týkajúcich sa obchodu. Osobitný dôraz bol venovaný otázkam regionálnej hospodárskej integrácie.

EÚ na tomto zasadnutí privítala nedávne zmeny zákona Panamy o pomocných námorných službách (zákon č. 41/2013), ktorými sa odstránili požiadavky, ktoré vzbudzovali obavy, najmä medzi hospodárskymi subjektmi EÚ.

Pokiaľ ide o regionálnu hospodársku integráciu, Stredná Amerika vysvetlila, že stredoamerickí ministri obchodu v COMIECO pozorne sledovali plnenie záväzkov prijatých voči EÚ. EÚ poukázala na to, že je veľmi dôležité, aby Stredná Amerika zachovala pozitívnu hybnú silu vytvorenú uplatňovaním dohody, a zdôraznila, že Stredná Amerika by mala osobitnú pozornosť venovať ďalšiemu pokroku v týchto otázkach.

Pokiaľ ide o potrebné zmeny dohody vzhľadom na pristúpenie Chorvátska k EÚ, zmluvné strany uznávajú, že napriek určitému pokroku stále existujú rozdiely medzi prístupmi, pokiaľ ide o metodiku hodnotenia kompenzácie. Bolo dohodnuté, že sa bude pokračovať v dialógu o tejto otázke s cieľom čo najskôr dosiahnuť dohodu.

3.8. Rada pre pridruženie

Prvé zasadnutie Rady pre pridruženie sa konalo 27. júna 2014. Strany tento rok nepovažovali za potrebné usporiadať zasadnutie Rady pre pridruženie.

4. PLNENIE ZÁVÄZKOV V OBLASTI OBCHODU A TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

4.1 Inštitucionálne aspekty

Druhé zasadnutie Výboru pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj sa konalo v Bruseli v Belgicku 27. a 28. mája 2015. Zasadnutie usporiadala Európska komisia za účasti zástupcov vlád šiestich stredoamerických strán.

Zasadnutie fóra pre dialóg s občianskou spoločnosťou, ktorú tvoria zástupcovia občianskej spoločnosti EÚ a Strednej Ameriky, a spoločné zasadnutie rady a fóra sa konali 29. mája 2015 a predsedal im zástupca domácej poradnej skupiny EÚ (ďalej len „poradná skupina“).

Poradná skupina EÚ schválila svoj rokovací poriadok a v priebehu roka zasadala trikrát. Poradná skupina EÚ sa skladá zo zástupcov širokého spektra organizácií občianskej spoločnosti EÚ a Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV). Služby sekretariátu poskytuje EHSV. Domáce poradné skupiny boli zriadené aj stredoamerickými stranami a došlo k výmene informácií o ich zložení a uľahčení nadväzovania kontaktov medzi nimi a poradnou skupinou EÚ.

4.2 Vykonávanie dohovorov Medzinárodnej organizácie práce (MOP)

Počas zasadnutia rady strany podali správu o vykonávaní dohovorov MOP. Niekoľko krajín Strednej Ameriky zdôraznilo opatrenia, ktoré boli prijaté v záujme riešenia otázky detskej práce. Honduras a Panama informovali o nedávno prijatých pracovných právnych predpisoch a politikách. EÚ informovala o pokroku, ktorý členské štáty EÚ dosiahli v procese ratifikácie nového protokolu MOP dopĺňujúceho Dohovor o nútenej alebo povinnej práci, ako aj niekoľko krajín Strednej Ameriky. EÚ predstavila tiež svoje politiky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a súvisiacich štruktúr pre dialóg so sociálnymi partnermi. Stredoamerické strany vyjasnili niektoré otázky týkajúce sa vykonávania dohovorov MOP.

V roku 2015 bol s MOP dohodnutý program budovania kapacít, v rámci ktorého bude poskytnutá podpora Guatemale a Salvádu na pomoc pri plnení ich záväzkov podľa dohovorov MOP.

4.3. Vykonávanie mnohostranných environmentálnych dohôd

Osobitný dôraz bol na zasadnutí rady kladený na zmenu klímy a strany podali správu o niekoľkých opatreniach prijatých v tejto súvislosti. Stredná Amerika zdôraznila zraniteľnosť svojho odvetvia poľnohospodárstva a súvisiacich agropriemyselných odvetví voči zmene klímy a extrémnym výkyvom počasia. Keďže takéto produkty predstavujú väčšinu jej vývozu do EÚ, existuje jasný hospodársky a obchodný vplyv. Viaceré krajiny vypracovali odvetvové programy a zamerali sa na zníženie emisnej stopy cieľových odvetví. Mnohé majú ambiciózne programy na zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov a majú záujem o investície a technológie v tomto odvetví. EÚ vysvetlila svoje všeobecné ciele a politiky v oblasti zmeny klímy a spolu s Kostarikou poskytla informácie o stave rokovaní o dohode o environmentálnych tovaroch.

Boli poskytnuté aj aktualizované informácie o vykonávaní Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi (CITES), Dohovoru o biologickej diverzite (DBD) a Minamatského dohovoru o ortuti.

4.4. Tvorba pozitívneho programu pre obchod a trvalo udržateľný rozvoj

Na zasadnutí Rady o prioritách pre pozitívny program pre obchod a udržateľný rozvoj prebehli ďalšie diskusie, ktoré nadväzovali na počiatočnú diskusiu, ktorá sa uskutočnila na prvom zasadnutí v novembri 2014. Diskusie boli obohatené príspevkami na spoločnom zasadnutí rady a fóra pre dialóg s občianskou spoločnosťou, kde bol okrem iného vyzdvihnutý význam zohľadnenia rodového rozmeru. Okrem toho sa v Bruseli 29. mája 2015 uskutočnil seminár o spravodlivom obchode a trvalej udržateľnosti v poľnohospodárskych hodnotových reťazcoch, kde sa stretli zástupcovia programov spravodlivého a etického obchodu, obchodné združenia a výrobcovia z EÚ i Strednej Ameriky, ktorí si vymieňali najlepšie postupy a skúsenosti v tejto oblasti – najmä so zreteľom na odvetvia cukru a kávy. Diskusie pokračovali aj medzi zasadnutiami s cieľom ďalej vymedziť prioritné oblasti s environmentálnym i pracovným rozmerom.

5. VYKONÁVANIE NARIADENIA

V nariadení sa stanovujú vhodné postupy, aby sa predišlo závažným škodám pre odvetvie banánov v EÚ, ak sa v dôsledku zníženia cla banány začnú dovážať v takých zvýšených množstvách, že to spôsobí vážnu ujmu výrobnému odvetviu EÚ, alebo hrozí, že takúto ujmu spôsobí. Komisia v súlade s článkom 3 a článkom 13 nariadenia monitorovala vývoj dovozu banánov z krajín Strednej Ameriky s cieľom posúdiť, či sú splnené podmienky stanovené v nariadení na začatie ochranného prešetrovania alebo na zavedenie predbežných opatrení dohľadu.

Komisia v roku 2014 nezačala ochranné prešetrovanie ani nedostala žiadne žiadosti o jeho začatie alebo o zavedenie predbežných opatrení dohľadu, keďže podmienky stanovené v nariadení na začatie ochranného prešetrovania alebo zavedenie predbežných opatrení dohľadu neboli nikdy splnené.

Krajina	Využitý objem	Spúšťacia úroveň	%
Guatemala	28 972 780	60 000 000	48 %
Honduras	4 502 645	60 000 000	8 %
Nikaragua	0	12 000 000	0 %
Panama	222 446 518	450 000 000	49 %
Kostarika	924 184 789	1 230 000 000	75 %
Salvador	0	2 400 000	0 %
Spolu	1 180 106 732	1 814 400 000	65 %

Dovoz banánov v rámci stabilizačného mechanizmu v roku 2014 (v kg)

6. ZÁVER

Celkovo sa zdá, že dohoda funguje dobre a proces vykonávania stabilne pokračuje.

Napriek stabilnému globálnemu hospodárskemu prostrediu sa obchodné toky EÚ so Strednou Amerikou ukázali ako celkom dynamické. Hoci kávová hrdza a premiestnenie veľkého vývozcu mali silný vplyv, zvyšok vývozu zo Strednej Ameriky do EÚ vzrástol v roku 2014 o 11 %. Vývoz EÚ do Strednej Ameriky sa tiež zvýšil v rovnakých rádoých hodnotách.

Miera využitia preferencií zostáva pomerne malá v prípade vývozu z EÚ do Strednej Ameriky, ale v prípade dovozu EÚ zo Strednej Ameriky je lepšia. Je potrebné komunikačné úsilie na oboch stranách Atlantiku na zvýšenie vedomostí o výhodách, ktoré môže dohoda priniesť. Komisia je zapojená do činností zameraných na zvýšenie informovanosti hospodárskych subjektov o príležitostiach, ktoré dohoda prináša.

Hoci colné kvóty nie sú vyčerpané, stále ponúkajú hospodárskym subjektom príležitosti na ďalší rozvoj obchodných vzťahov. Pokiaľ ide o banány, dovoz z krajín Strednej Ameriky zostal celkovo stabilný a pod stanovenými spúšťacími úrovňami, takže nebolo nutné zvážiť žiadne pozastavenie preferenčných cieľ.

V nadchádzajúcich rokoch bude naďalej hlavnou prioritou EÚ, aby pokračovala dobrá spolupráca so Strednou Amerikou s cieľom dosiahnuť riadne vykonávanie tejto dohody. Hospodárskym subjektom, spotrebiteľom a občianskej spoločnosti z oboch regiónov to umožní plne využiť príležitosti, ktoré ponúka. Dobré fungovanie inštitúcií zriadených na základe dohody je v tomto procese rozhodujúce, pretože umožňujú diskusiu a hľadanie riešení problémov týkajúcich sa prístupu na trh, ako aj iných výziev súvisiacich s vykonávaním. Komisia bude naďalej diskutovať so Strednou Amerikou o akýchkoľvek obavách súvisiacich s vykonávaním tejto dohody, ktoré predostnú zainteresované strany. Komisia vyzýva členské štáty a Európsky parlament, aby ďalej pokračovali a vyjadrili svoje stanovisko k tejto téme.